КРАТКА БИОГРАФИЧНА СТАТИЯ ЗА ЦЯЛОСТНИЯ НАУЧЕН ПРИНОС НА ПРОФ. ДГН ВЕСЕЛИН ДИМИТРОВ ПЕЙЧЕВ (21.05.1959-29.03.2017†)

Магдалена Пейчева

***Abstract**: „I became the director of IO-BAS because I never took myself seriously. I also became a professor because I never let professors interfere with my education". Prof. Veselin Dimitrov Peychev, DSc*

***Keywords**: memory, IO-BAS*

„Аз станах директор на ИО-БАН, защото никога не се взимах на сериозно. Станах и професор, защото никога не позволих на преподавателите да се намесват в моето образование". Проф. дгн Веселин Д. Пейчев

Въведение: Единственото желание на баща ми, свързано с професионалната сфера от живота му, бе да бъде запомнен с труда, който е оставил след себе си. Така година след година аз, неговата дъщеря, се опитвам да запазя спомена за него жив като изпълнявам желанията му. За мен е чест, че бих могла отново да припомня на вас – дългогодишните му съратници от Съюза на учените – Варна някои негови постижения, така че отново да почувствате присъствието му в тази зала. Благодарна съм за идеята на инж. Огнян Жеков, подкрепата на бивши негови колеги и приятели и възможността, която ми бе дадена чрез тях да почета паметта му така, както той би пожелал.

Фиг. 1. Портретна снимка на младия геолог Веселин Димитров Пейчев (1984 г.)

Обучение и развитие: Веселин Димитров Пейчев е роден в гр. Летница, област Ловеч. Висшето си образование завършва в Минно-геоложкия университет – гр. София със специалност Хидрогеология и инженерна геология през 1984 г. с отличен успех. След завършването си (1984 г.) бива изпратен по разпределение „геолог" в бързо развиващия се през този период (1985- 1990) Институт по океанология „Проф. Фритьоф Нансен"- БАН, Варна (Фиг. 1). Негови наставници и старши научни сътрудници през годините са доц. д-р Велико Дачев, проф. дгн Тодор Кръстев, проф. д-р Димитър Пърличев и проф. д-р Петко Димитров. От своето основаване (1973 г. като Институт за морски изследвания и океанология) до 1990 г. Институтът по океанология непрекъснато се разраства, като се разкриват нови звена, увеличава се материално-техническата база и щатният състав, който достига 191 души. След 1990 се извършват съкращения, но се съхранява научният персонал. Активизира се и процесът на подготовка на нови специалисти в областта (особено след 1991 г., когато се откриват специалности океанология и морска екология във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров"). От баща ми и други учени от ИО-БАН са четени лекции по над 50 научни дисциплини във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров", Техническия

университет (Варна), Шуменския университет, Медицинския университет – Варна, Варненския свободен университет и др. (1).

Научно развитие: В ИО-БАН Веселин Пейчев започва да изгражда научната си кариера и приноси в областта на геодезията, океанологията и географските науки като цяло. През 2001 г. Висшата атестационна комисия на Република България издава на Веселин Димитров Пейчев свидетелство за научно звание СТАРШИ НАУЧЕН СЪТРУДНИК ВТОРА СТЕПЕН по научната специалност „Океанология" по конкурс, обявен от ИНСТИТУТ ПО ОКЕАНОЛОГИЯ – БАН, гр. Варна. През 2006 г. Висшата атестационна комисия на Република България издава на Веселин Димитров Пейчев диплома за научната степен „ДОКТОР НА НАУКИТЕ" – научна степен „ДОКТОР НА ГЕОГРАФСКИТЕ НАУКИ" по научната специалност „Океанология" въз основа на защитена дисертация на тема „Морфодинамични и литодинамични процеси в брегова зона на Българското Черноморско крайбрежие" (2). През 2012 г. Българската академия на науките издава удостоверение за заемане на академичната длъжност ПРОФЕСОР на Веселин Димитров Пейчев по специалността „Океанология" (Фиг. 2).

През този период той вече изпълнява длъжността „заместник-директор" на Института по океанология – БАН, Варна, която заема от 2008-2017 г.

Научни приноси: Едно от най- значимите му постижения в областта на образованието и науката е издаването на учебникът „Океанология", изд. Онгъл, 2012 (3, 4). Съвместно разработен е с доц. д-р Димитър Димитров. И както се казва още в неговото въведение: „Учебникът Океанология е първото (и все още единствено и до момента – повече от 10 години след издаването си) по рода си издание на български език, което е посветено на физичните, химичните, геологичните и биологични процеси и явления в Световния океан, като особено внимание е отделено на Черно море и Изключителната Икономическа зона (ИИЗ) на Република България в него". Идеята на авторите е той да запълнена голяма празнина в нашата научна литература. Учебникът е предназначен за студентите от специалност „Океанско инженерство" на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров", за студенти по науки за Земята от други висши училища, както и за всички любознателни читатели".

По време на изготвянето му 2012-2013 г. сред българската общественост възниква и въпросът „Що е океанология и има ли тя почва у нас, след като България не граничи с океани?" Отговорът е „В своята антиутопия „1984" английския писател Джордж Оруел разказва за

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ПО ОКЕАНОЛОГИЯ
ИЗДАВА
Удостоверение
ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ
ПРОФЕСОР
НА
ВЕСЕЛИН ДИМИТРОВ ПЕЙЧЕВ
по специалността
Океанология

Фиг. 2. Удостоверение за заемане на академична длъжност ПРОФЕСОР на ВЕСЕЛИН ДИМИТРОВ ПЕЙЧЕВ

Фиг. 3. Награда „ВАРНА", присъдена през 2013 г. от кмета на гр. Варна

държавата Океания един от основополагащите принципи, на която е бил „Невежеството е сила”“. Хората, които са се питали какво изучава океанологията и какъв е смисълът от съществуването на Института по океанология „ Проф. Фритьоф Нансен”-БАН, просто потвърждават този принцип.

“Tantum possumus, quantum scimus” (лат.) „Толкова можем, колкото знаем.”

Въпреки пречките и забавянето по пътя на издаването на уникалния в България учебник, проф. дгн Веселин Д. Пейчев и доц. д-р Димитър П. Димитров осъществиха идеята си като доказаха думите на Фритьоф Нансен (1861-1930 г.) „С трудните проблеми се справям веднага. За невъзможните неща ми трябва малко време”. За труда си върху учебника „Океанология” те получават колективна награда ВАРНА – 2013 г. за издадения учебник „Океанология” на български дългогодишния им опит в секция „Морска геология и археология” на Института по океанология „Проф. Фритьоф Нансен” – БАН, гр. Варна (Фиг. 3).

Към този момент проф. дн Веселин Димитров Пейчев (2013 г.) работи по научната специалност „Океанология”, ръководител е на секция „Морска геология и археология” и е заместник директор на Института по океанология – БАН, гр. Варна. Член е на научния съвет. Автор и съавтор е на повече от 100 научни публикации, както и на монографиите ”Морфодинамични и литодинамични процеси в бреговата зона” (2004) (2) и „Еволюция на Българското Черноморско крайбрежие след ранния холоцен” (2006). Преподавател е и по специалностите „Инженерна геология и хидрогеология” и „Земна механика и фундиране” във ВСУ „Черноризец Храбър” и по „Океанология” във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”.

Студентите в съответните и подобни специалности имат достъп и до този момент да учебника, който се предлага и в онлайн вариант.

Проф. дн. Веселин Пейчев поддържа и тесни връзки с ИРР – Варна като е член и на научния съвет, а през 2013 г. е и временно изпълняващ длъжността директор в него.

Вече неправителствената организация БАНИ през Общото събрание в гр. София 19.10. 2013 г. избира проф. дгн Веселин Пейчев за дописен член.

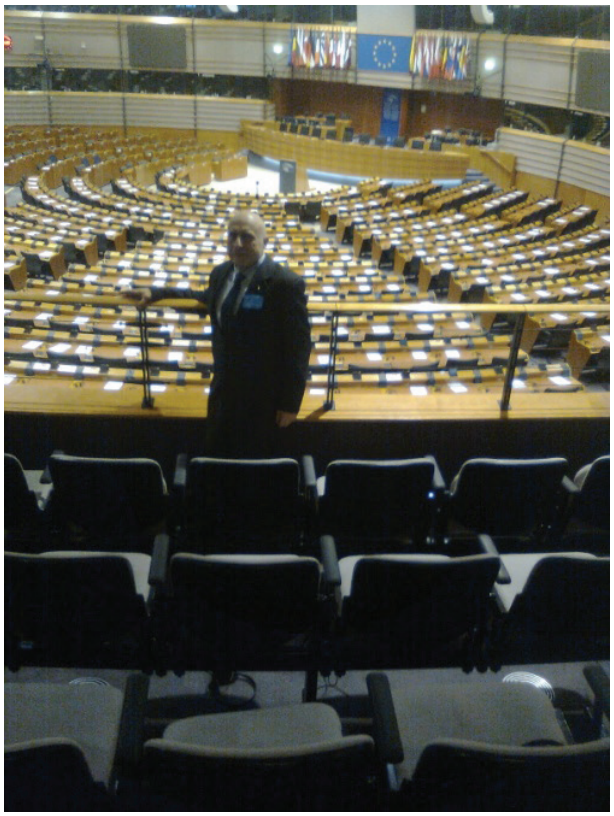
Заключение: В обобщение дългогодишният член на Съюза на учените Варна повече от 30 години развива научния и кариерния си потенциал от длъжност „геолог” до длъжност Директор на Институт по океанология „Проф. Фритьоф Нансен” – БАН, гр. Варна (2016-2017). От млад учен достига научната степен професор, доктор на географските науки. Участва в разработването на повече от 60 изследователски проекта, като се свързва с учени от България и цял свят и по този начин допринася за усилването на интереса към

Фиг. 4. Грамота от съюза на учените- Варна

изследователската дейност по Черноморското ни крайбрежие. Автор и съавтор е на повече от 100 научни публикации, монографии, учебник и над 200 цитата. След себе си е оставил немалко въпроси за доразвиване в научната дейност, която редом с кончината му през 2017 г., не бива прекратена напълно. Това е доказателство, че когато човек силно желае да достига целите си, дори смъртта не може да го спре. Благодарна съм на Съюза на учените – Варна, който му връчи посмъртно ГРАМОТА ЗА АКТИВНА СЪЮЗНА ДЕЙНОСТ И ЦЯЛОСТЕН ПРИНОС В ПРИРОДНИТЕ НАУКИ през

2019 г. (Фиг. 4). Този кратък обзор на труда му трябваше да бъде изнесен още тогава. Почетох паметта му като я изпратих в родния му град, където той би искал да бъде и днес. Вярвам, че би останал доволен (Фиг. 5).

Фиг. 5. Проф. дгн Веселин Д. Пейчев на конференция през 2015 г.

Литература:

1. „Трудове на Института по океанология" - БАН том 5, Варна 2005

2. Пейчев В. 2004. Морфодинамични и литодинамични процеси в брегова та зона. Варна, Изд. Славена, ISBN: 954-579-341-4. 231 с.

3. Пейчев В., Д. Димитров. 2012. Океанология. Варна. Изд. Онгъл, ISBN: 978-954-8279-82-6. 476 с., DOI:10.13140/RG.2.2.29020.49280

4. https://varnacouncil.bg/wp-content/uploads/2017/03/prot_18.pdf